

Beskrivelse

over Sireåens Vasdrag
mellom Lister og Mandals amt og Stavanger Amt 1876

(Avskrift 26/11 1921 J.B.)

I Vassdragets naturlige Beskaffenhed

a) Hvor lang er elven?	<i>a) 13 Mil = 143 km.</i>
b) Nedslagsdistriktet?	<i>b) 14,7 kvadratmil = 1870 km².</i>
c) Er Elvens løb stridt eller langsomt?	<i>c) Den nederste fjerding har karakteren av en fjord, ovenfor går den også meget langsomt inntil nogle få alen nedenfor Logfoss.</i>
d) Danner den Søer? Hvilke? Hvor store?	<i>d) Ikke i den for laxen tilgjengelige del.</i>
e) Hvorledes er Elvebunden beskaffen ?	<i>e) Mørk og stenet og den nederste halvdel med søilebund.</i>
f) Er Vandet klart eller urent ?	<i>f) Klart, dog litt brunaktig.</i>
g) Har elven gode Gydepladse ? Disses udstrækning og beskaffenhed ?	<i>g) Laxen gyder omtrent 300 alen nedenfor Logfoss i en strekning av 7 á 800 alen. Bunden er her stenet og mindre ren, og sjøvannet går i høit vann like til Logfos, hvorfor gyteplassen må ansees for mindre god.</i>

II Hindringer for Laxens Opgang

a) Hvorlangt kan Laxen gaa i Hovedelven?	
b) Hvorlangt i enhver avf Bielvene?	
c) Findes der nedenfor dette sted nogen Fos eller annen Hindring, der vanskeliggjør eller for nogen tid standser Laxens Opgang ?	<i>a) Til Logfoss, 1/5 mil fra munden.</i>
d) Hvor høit er det (de) Fald, der afskjærer Laxens videre Opgang?	<i>b) Kvernebekken. I denne gik laxen før op i gytetiden og gøt hele bekken opover, men efter en oprensning av elven skal den ei mere gå op.</i>
e) Er det praktikabelt at bringe Laxen længere op?	<i>c) Nei.</i>
f) Hvorlangt kan den isaafald gaa?	<i>d) 28 fot.</i>
g) Beskaffenheden af den derved indvundne Elvestrækning?	<i>e) Ja, cfr. vedlagte beskrivelse av vasdraget ovenfor Logfoss. Jnr. 223/76.</i>
	<i>f) Som fore. litra.</i>
	<i>g) Likeså.</i>

III Elvens Tidsforholde

a) Naar begynder Laxen at gaa op i Vassdraget ?	
b) Naar opphører Opgangen ?	<i>a) I første haldel av juni.</i>
c) Hvormeget tidligere sees Laxen i Vassdragets nederste Del end i dets øverste Del ?	<i>b) Vites ikke med sikkerhet, men antages ikke før i november.</i>
	<i>c) Stanser ikke.</i>

- d) Fangsttidens Begyndelse, Kulminasjon og Ende ?
- e) Naar indtræffer Gydetiden ?
- f) Vides det, naar Laxyngelsen udvandrer ?
- g) Pleier der være mange Vinterstøinger, og naar udvandrer disse ?
- h) Naar pleier Elvens Flomtider at indtræffe ?
- i) Pleier der være Isgang? Naar ? Voldsom ?

- d) Begynder strax, best aug. og sept. og fiskedes utover like til jul.*
- e) November og i første tredjedel eller halvdel av december.*
- f) Vites ikke.*
- g) Få og utvandrer om våren med vårflommen.*
- h) Som i de øvrige vestlandske elve.*
- i) -*

IV Fangstforholde

- a) Hvilke Fangstredskaber bruges, og hvilke ere de viktigste ?
- b) De Fiskeberettiges Antal ?
- c) Hvormange af disse benytte sin Ret ?
- d) Er Elven skikket til Sportsfiskeri ?
- e) Er den, eller har den været bortleiet til Sports mænd ? For hvilken Sum ?

- a) Not, garn, liner og stang. Not viktigst.*
- b) 15 i Stavanger amt og 19 i L og M amt.*
- c) Alle.*
- d) Ikke så dårlig nedenfor Logfossen.*
- e) For 4 år siden bortleide eierne av Log og Midtbø sin fiskerett på 6 år til en englander og skulde de ha all fisken undtagen det han selv forbrugte samt avholde sig fra alt fiskeri. Denne kontrakt må forresten ansees for å være hevet, da englenderen blot har været der det første åre, og senere heller ikke har erlagt leiesummen. For to år siden avsluttede B.L. Søyland i Flekkeford med fiskerieieren på Stavangersiden den kontrakt at han skulde ha fiskeretten så lenge han vilde for 162 Spd. årlig. Med eierne på Lister og Mandals siden mot en årlig avgift på 172 Spd. som eiendom, idet der er avgitt skjøte. Søyland har ret til å frasi sig fiskeretten når han vil.*

V Laxemængden m. V.

- a) Inneholder Elven mest Lax eller Sørret ?
- b) Fangstens Størrelse i de sidste Aar ?
- c) Har den tidligere været større eller mindre ?
- d) Hvad Antages være Aarsagen til Forøgelsen eller Formindskelsen ?
- e) Hvorledes anvendes Fangsten ?
- f) Salgsprisen ?
- g) Kan den i Elven forekommende Laxerace skjelnes fra Laxen i andre Laxeelver i Omegnen ?
- Hvorledes ?

- a) Lax (laxens vekt intil 3 bismerpund. og sørreten inntil 1 bismerpund).*
- b) 200 bismerpund.*
- c) Større.*
- d) Fiskeredskabernes forøgelse i søen og rovfiske i elven især med småbundne garn.*
- e) Til husbruk (fersk og saltet).*
- f) Ingen.*
- g) Nei*

VI Om andre Fiskearter end Lax og Sørret m.V.

- a) Hvilke andre Arter findes i Vassdraget ?
- b) Ere disse Gjenstand for Fangst ? Naar ? Hvor ?
Hvorledes ? I hvilken Udstrækning ?
- c) Kan den i Elven forekommende Laxerace skjelles fra andre Laxeelve i Omegnen ? Hvorledes ?

- a) *Ferskvannsrret (ubetydeligt), ål, torsk, sei, mort, flyndre. I Lundevannet, Sirdalsvannet, Hofsvannet og formodentlig flere finnes rø.*
- b) *Ikke i den for laxen tilgjengelige del.*
- c) *Nei.*

VII Hvad Andet der antages at være af Interesse

I mai kommer på elven især i den nederste del ikke ubetydelige smålax og sørret (begge her kaldt blege). Nogle påstår at den forlater elven efter en tids forløp, men andre påstår at den blir stående hele sommeren på elven. Jeg er tilbøielig til å anta at den her som i flere andre elve forlater elven når laxen begynner å gå op.

1876 K. F. Baade
(sign)

Senere tilføyd av A. Landmark:

Iflg. Søyland var temperaturen i Sireåen d. 9. juni 1883 9 ° R, den 13. efter regn kun 6 °. Inntil da ingen lax passert nederste trappe i dette år. Der var 1 å 2 fot vann i samme. Inntil 17. august fanget i trappen ca. 20 lax, her .. 3/7 82 var temp. ved Flikeid (i vannet) 12 °, ved Lundevannets nedre ende 10 ° og i elven nedenfor fossen 8 °.

Avstande:

- Sjøen - Logfoss	5 km
- Logfoss - Struben	2 km
- Struben - Sireelven	15 km
- Sireelven	3 km
- Sirdalsvannet	26 km
- Sirdalselv - Hvitefos ?	3 km
- Hvitefos ? - Ormeskarfoss	3 km
- Ormeskarfos - Lundlandfoss	6 km

Sum   *62 km*

A.L.